

סוכה פרק ראשון סוכה

ב.

עין משפט נר מצוה

א נמי פ"ה מה' סוכה
הל"ו טו"ט א"ח ס"י
מקט"ט ס"י ו'
קכ"ב ב ג מ"י פ"ג
מהלכות מ"ט
הלכה א:

לעזי רש"י

פ"ו"ל (פ"ו"ל).
ס"ג של קנה סוף.
ז"ש. אמון.
ל"ש. א. כ"ך (נצח).
בול"י"ס (בול"י"א).
שק של רועים (המשמש
לם גם לשכיבה).

רבינו חננאל

ומקשינן אי הכי ר'
אליעזר אחת קטנה ואחת
גדולה היה לו לומר,
כלומר דין הקטנה כדון
הגדולה סתמא לסיבוך.
ועוד הא אשכחן בהדיא
כ"י אליעזר לחומרא הוא,
דחייא מחצלת קנים גדולה
מקבל פקטיס בכל הינן הפשוט
אומר אם אינה מקבלת
טומאה (מסככיין בהן).
אלא אומר רב פפא כולי
עלמא בקטנה לא פליגי
דסתמא לשכיבה, כי פליגי
בגדולה, ונא קמא סבר
סתם גדולה לסיבוך ור'
אליעזר סבר סתם גדולה
נמי לשכיבה, והכי קתני ר'
סיבוך. ונא רבנן מחצלת
של שיפה ושל גמי, גדולה
מסככיין בה קטנה אין
מסככיין בה. ושל קנים
ושל הילין, גדולה מסככיין
בה ארובה אין מסככיין
בה. (ר"י ור"י) [ר"י ישמעאל
ב"י ויסין] אומר משום
אביו אחת זו ואחת זו
מסככיין בהן, וכן היה
ר' דוסא אומר כדבריו.
תנן התם כל החוצלות
טמאות טמא מת דברי ר'
דוסא, וחכמים אומרים אף
מדרס. כדתנן במסכת נדה
כל המטמא מדרס מטמא
טמא מת. מאי חוצלות,
אמר ר' אבא מובלי,
פ' עושין כמין יריעות
צרות ואחר כך תופרין
אותן ועושין מהן כפיפות
וכסויין. ריש לקיש אמר
מאי חוצלות, מחצלות
משום, דאמר ר' יוסף
ר' חייא ובניו, שבתחלה
נשתבחה תורה משראל
עלה עזרא מבבל ויסדה,
חזרה ונשתבחה עלה ר'
חייא ובניו ויסדוהו, וכן
דוסא, לא תחלק ר' דוסא
וחכמים על המחצלות
של אושא

אחת קטנה ואחת גדולה מיבעי ליה. פירש צוקנטרס דליפכא
גרסינן וצמתנינן גרסינן אחת קטנה ואחת גדולה ופריך
לדחת גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה לדרך הנגאים בכל מקום
דההוא דפשיטא ליה תני זרישא כדמתן ב"ר (דף קט"ג:) אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין וצבצא

קמא (דף ק"ג:) אחד החופר צור ואחד
החופר שיח ומערה וצמסקת סוטה
(דף מג.) אחד הצונה ואחד הלוקח
ואחד היורש וטובה תנן התם גבי
מערכי מלחמה ונראה דאין ראהו
מצור וצונה לנאן דהכי נמי תנן
בסנהדרין (דף ל"ג.) אחד דיני ממונות
ואחד דיני נפשות זדרישה ותקירה
ותנן נמי צ"פ החולץ (יצמות מה.) גבי
הצחנה אחד בצולות (ואחד קטנות)
ואחד צולות וצפרק הבא על
יצמתו (שם דף מג.) אחד המערה
ואחד הגומר וצפרק המפקיד (צ"מ
דף מ:) מניח אחד הלוקח ואחד
המפקיד לפקטיס ומפרש התם כי
היכי דמפקיד מקבל פקטיס לוקח נמי
מקבל פקטיס בכל הינן הפשוט
באחרונה אבל היא דייבנה ראהו
היא דלפי תנא קמא שאמר אין
תוקעין אלא ציבנה קא מהדרי ליה
אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו
בית דין וכן ציצמות פרכ האשה (דף
קט"ו.) דקאמרי בית הלל לא שמענו
אלא צבחה מן הקציר לצבד אמרו
לכו צ"ש אחת צבחה מן הקציר ואחת
צבחה מן הזיתים וה"ה נזכיר"ת"ק מחצלת
גדולה ועל זה שייך לזהדורי אחת היא
גדולה ואחת היא קטנה כלומר כמות
היא הקטנה ואינה חלוקה לדין שני:
ש"ך שיפה ושר גמי צסיפא פליגי
ר' דוסא ורבנן צשל קנים ושל
חילת משמע צשל שיפה ושל גמי לא
פליגי (ולא אשכחן צהדיא דפליגי צשל
גמי לענין מדרס והא דלא תני ליה
הכא למאן דאמר מאי חוצלות מוצלי
ניחא דאין זה מחצלת ואפילו לריש
לקיש דאמר מחצלת משמע לא תני
לה הכא משום דלא איתשיל הכא אלא
לאשמעינן צמה מסכין וצמה אין
מסכין: **וישר חיהת**. צקטנה
מייירי: **רנן התם בה החוצלות**.
משנה צמסקת עדיות פרכ שלישי
מיטמא טומאת מת צדאית ליה
גדנפא מוקמי לה דחשיב צית קיבול
ואע"ג דפשוטי כלי עץ הציבוס
העשים להניח עליהם דבר כדף של
נחומין מטמאין מדרבנן כדאמר פרכ

המוכר את הצית (צ"ב דף ק"ו. וס) הכא היכא דלית להו
גדנפא עשוין לסיבוך: **ע"ה ח"ד** מבבב ויסדה. שלמד
משמעה ואצטליון כדאיתא בפסחים פרכ אלו דברים (דף ק"ו):
חזיון
שלה
המוכר את הצית (צ"ב דף ק"ו. וס) הכא היכא דלית להו
גדנפא עשוין לסיבוך: **ע"ה ח"ד** מבבב ויסדה. שלמד
משמעה ואצטליון כדאיתא בפסחים פרכ אלו דברים (דף ק"ו):
חזיון
שלה

והכי קאמר. עשאה לשכיבה צהדיא
זה ואם אנו יכולין לומר צה שהיא לסיבוך והיכי דמי כגון ללא
פירש מסככיין צה ואינה מקבלת טומאה. וצבולה כולי עלמא לא
פליגי דסתמא לסיבוך צדין תנא קמא וצין ר' אליעזר תנא

והכי קאמר מחצלת הקנים גדולה עשאה
לשכיבה מקבלת טומאה ואין מסככיין בה
טעמא דעשאה לשכיבה הא סתמא נעשה
כמי שעשאה לסיבוך מסככיין בה (קטנה עשאה
לסיבוך מסככיין בה טעמא דעשאה לסיבוך הא
סתמא נעשה כמי שעשאה לשכיבה ואין
מסככיין בה) ואתא ר' אליעזר למימר אחת קטנה
ואחת גדולה סתמא כשרה לסיבוך אמר ליה
אביי אי הכי ר' אליעזר אומר אחת קטנה
ואחת גדולה אחת גדולה ואחת קטנה מיבעי
ליה ועוד כי פליגי בגדולה הוא דפליגי ורבי
אליעזר לחומרא דתניא (מחצלת הקנים
בגדולה מסככיין בה ר' אליעזר אומר (אם
אינה מקבלת טומאה מסככיין בה אלא אמר
רב פפא בקטנה כולי עלמא לא פליגי
דסתמא לשכיבה כי פליגי בגדולה ת"ק סבר
סתם גדולה לסיבוך ורבי אליעזר סבר סתם
גדולה נמי לשכיבה ומאי עשאה לשכיבה
דקאמר הכי קאמר סתם עשייתה נמי
לשכיבה עד דעביד לסיבוך ת"ר (מחצלת
של שיפה ושל גמי גדולה מסככיין בה קטנה
אין מסככיין בה של קנים ושל חילת גדולה
מסככיין בה ארובה אין מסככיין בה רבי
ישמעאל ב"י יוסי אומר משום אביו אחת זו
ואחת זו מסככיין בה וכן היה רבי דוסא
אומר כדבריו תנן התם (כל החוצלות
מטמאין טמא מת דברי ר' דוסא וחכמים
אומרים מדרס מדרס אין טמא מת לא והא
אנן תנן (ב"ב) כל המטמא מדרס מטמא טמא
מת אימא: אף מדרס מאי חוצלות אמר רב
אבדימי בר המדורי מרובלי מאי מרובלי
אמר ר' אבא מובלי ר' שמעון בן לקיש
אומר מחצלות ממש ואודא ריש לקיש
למעמיה דאמר ריש לקיש הריני כפרת רבי
חייא ובניו שבתחלה כשנשתבחה תורה
מישראל עלה עזרא מבבל ויסדה חזרה
וגשתבחה עלה הלל הבבלי ויסדה חזרה
וגשתבחה עלו רבי חייא ובניו ויסדה
וכן אמר רבי חייא ובניו לא נחלקו
רבי דוסא וחכמים על מחצלות של אושא

זה אבל עשאה צפירוש לסיבוך
מסככיין צה ואינה מקבלת טומאה: שיפה. פווי"ל: גמי. יוני"ק
דחן רכין הלכך סתם קטנה יש צהן לשכיבה לא שנה גדולה מעשה
שרשות שהיא עצה ואינה חלקה לא שנה ארובה שהיא חלקה והיינו
דקתני גדולה מסככיין צה קטנה אין מסככיין צה ואין חילוק צין גדולה לרובה. אבל של קנים הן קשים וכן של חילת לש"ק"א והקלה שלה
עז: גדולה. מעשה עצות וקליעה מסככיין צה אפי' קטנה דאינה לשכיבה לפי שהיא עצה ואינה חלקה ועין שלהן קשה: **ארובה אין
מסככיין צה**. דסתמא לשכיבה דלא היו רגילין לארובה אלא לשכיבה שתיא חלקה ונוחה: **כל החוצלות**. לקמן מפרש מאי היא: **מטמאות
טמא מת**. כלומר כלי הסתם ומקבלת טומאה. והאי דנקט טמא מת משום דצעי אפלוגי צמדרס שהוא אב הטומאה נקט נמי טמא
מת שהוא אב הטומאה והכי קאמר החוצלות כלי הסתם אלא אינם מיוחדות לשכיבה (שהן צעויות אב הטומאה צמדרס הזו ואין צמטה מוטא
שהיא אב הטומאה אלא ע"י המת עלמא שהיו הן טמאות מת דברי ר' דוסא: **וחכמים אומרים טמאות מדרס**. על ידי מדרס נשתמא אב
הטומאה לפי שעשויות לשכיבה: **מדרס אין טמא מת לא**. צתמיה: **והסני כל המטמא מדרס מטמא טמא מת**. והוא הדין לכל הטומאות
כגון נוגע צשרק וצבצילה. והאי דנקט טמא מת משום דצבא צה הטומאה מייירי והכי קאמר כל הנעשה אב הטומאה על ידי מדרס נעשה אב
הטומאה כשהוא טמא מת דאין לך מיטמא מדרס אלא המיוחד לשכיבה וכיון דשויי) לנשמיש כלי הוא וכל שהוא כלי למדרס מיטמא בכל
טומאה ואפילו הוא פשוטי כלי עץ דילפינן ליה צק"ו צמסקת שבת (דף ק"ג.) נפח צמת מנין דאין הוא כ"י. וסיפא דהיהא משנה ויש שהוא
מטמא טמא מת ואינו מטמא מדרס והיינו מה שהוא כלי אלא אינו מיוחד לשכיבה דמטמא בכל טומאות חוץ מטומאת מדרס שאם שבת עליו
הזו ולא נגע בו צורו דלגבי מדרס מיוחד לך צענין כדאמר ר"י) יא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו: **אימא אף צמדרס**. שכלי היא ועשוין
לשכיבה: **בבבב**. צנולין לרועה להניח תחת ראשו ולשכב: **ויסדה**. יסודין צבאין עלי לנפשות של ר' חייא וצניו וצניו וישן וצניו
הוא זה כשהוא מוכר צביו או רבו לחצר מיתתו ז"ל כ"י: **כשנשתבחה סורה מישראל** לא נשתבחה כולה קאמר אלא הלכות שבויות מצני צמיא
שהיו ראשי ארץ ישראל כדאמרין צפסחים צבאלו דברים (דף ק"ו): **עלה הלל הצבלי**. שמיים שגלה יכניה החרש והמסגר עמו הייתה ישיבה מצויה צבצל:

(א) רש"י מ"ו, (ב) ג [עליל
טו.], (ג) [שם ע"ש],
(ד) [תוספתא פ"ה ה"א],
(ה) עדיות פ"ג מ"ד, (ו) מה
מ"ו, (ז) י"ג שהיו נעשות,
(ח) צס"ח: דעשו, (ט) שבת
נט.], (י) [קדושין לא]:
[נ] ב"שע"י י"ד כ"י רב
ספי"ף כח, (כ) [ליהא טס],
(ל) [וע"י חוק' שבת כ':
ד"ה אחד ותוס' פסחים
פ"ה קה: ד"ה אחד ותוס'
מכות כ': ותוס' וצח"ס צ"ב:
ד"ה אי הכי ותוס' מכות
סג: ד"ה ר"י ותוס' קידושין
יג: ד"ה כס"ט, (מ) [נ"ל]
ולקמן אשכחן. מהר"ט,].

מוסף רש"י

בגדולה מסככיין בה.
ללא כלי הוא, דסתמא
לסיבוך (וע"י טו.). כל
המטמא מדרס מטמא
טמא מת. שאין לך כל
הראוי למוטע הזו שאין עס
כלי עליו והוא נקב כל
טומאות, והא דנקט עמא
מת משום דומיא דמדרס
הוא דלא הטומאה הוא,
והכי קאמר כל הראוי
להיות אב הטומאה צמדרס
הזו ראוי להיות אב
הטומאה אם נגע צמת או
טמא צבאל המת (נדח
טו.).
הדרן עלך סוכה